

Afdeling: Sociaal Domein
Behandelaar: Feteris, Dianne
Telefoonnummer:

Vorstelnr. 1088
Barneveld,
Portefeuillehouder: D.J. Dorrestijn-Taal

☐ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Leerplichtverslag 2019/2020**

Gevraagde beslissing:

1. Instemmen met het leerplichtverslag 2019/2020
2. Leerplichtverslag 2019/2020 ter kennisname aanbieden aan de gemeenteraad

1. Inleiding

In de Leerplichtwet is vastgelegd dat burgemeester en wethouders jaarlijks verslag uitbrengen over het gevoerde leerplichtbeleid in het afgelopen schooljaar. In de gemeente Barneveld werken we met gespreksvoerders Onderwijs, die ook de rol van leerplichtambtenaar hebben. Zij zijn daar allen toe beëdigd. In het bijgevoegde leerplichtverslag geven zij een cijfermatige verantwoording en een kwalitatief beeld van de belangrijkste werkzaamheden rondom leerplicht.

2. Beoogd effect

Verantwoording over het gevoerde leerplichtbeleid over het schooljaar 2019/2020.

3. Argumenten

3.1 Wettelijke grondslag

Op basis van artikel 25, lid 1 van de Leer- en Kwalificatieplichtwet brengt het college van burgmeester en wethouders verslag uit aan de gemeenteraad van het gevoerde leerplichtbeleid. Via het bijgaande leerplichtverslag wordt verantwoording afgelegd over het schooljaar 2019/2020.

4. Kanttekeningen

Dit jaarverslag geeft inzicht in de resultaten en de ontwikkelingen op het gebied van de leerplicht en het voorkomen en bestrijden van voortijdig schooluitval in het afgelopen schooljaar. Een schooljaar dat begon als ieder ander schooljaar, maar als gevolg van de wereldwijde uitbraak van Covid-19 een totaal andere wending kreeg. Als gevolg van Covid-19 zijn de gepresenteerde cijfers over 2019/2020 slecht vergelijkbaar met de cijfers over schooljaar 2018/2019.

5. Financiën

nvt

6. Uitvoering

Na uw besluit wordt het leerplichtverslag ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraad.

7. Bijlagen

1. Leerplichtverslag 2019/2020

Leerplichtverslag 2019-2020

Gemeente Barneveld

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	4
2. LEERPLICHT EN KWALIFICATIEPLICHT	5
2.1 <i>Leerplicht</i>	5
2.2 <i>Kwalificatieplicht</i>	6
2.3 <i>Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)</i>	6
3. VERSCHILLENDE VORMEN VAN VERZUIM	7
3.1 <i>Vormen van verzuim</i>	7
3.2 <i>Thuiszitters in beeld</i>	9
4. PREVENTIE, VROEG SIGNALERING EN AANPAK SCHOOLVERZUIM	10
4.1 <i>Samenwerking gespreksvoerder Jeugd</i>	10
4.2 <i>Multidisciplinaire overleggen</i>	10
4.3 <i>Spreekuren leerplicht</i>	12
4.4 <i>M@ZL</i>	12
4.5 <i>De doorstroommonitor</i>	13
6. VERVANGENDE LEERPLICHT EN VRIJSTELLING VAN DE LEERPLICHT	14
7. HANDHAVING	17
8. VOORUITBLIK	19

1. Inleiding

In de leerplichtwet is vastgelegd dat er jaarlijks een verslag wordt uitgebracht over het gevoerde leerplichtbeleid van het afgelopen schooljaar. Voor u ligt dan ook het leerplichtverslag van de gemeente Barneveld over het schooljaar 2019-2020. De cijfers hebben betrekking op de leer- en kwalificatieplichtige kinderen van 5 tot 18 jaar uit de gemeente Barneveld¹. De cijfers met betrekking tot jongeren van 18 tot 23 jaar worden geleverd door het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) Eem & Vallei in Amersfoort en separaat aan u gepresenteerd.

Dit verslag maakt naast de cijfers over het verzuim van leerplichtige kinderen en jongeren in Barneveld ook duidelijk dat dit schooljaar geen gewoon schooljaar was. Als gevolg van Covid-19 zijn de gepresenteerde cijfers over 2019/2020 slecht vergelijkbaar met de cijfers over schooljaar 2018/2019.

De ambitie van de gemeente Barneveld is dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien, zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot zo zelfstandig mogelijke inwoners. Deelname aan het onderwijs en het behalen van een startkwalificatie is hierbij van cruciaal belang. Want een diploma vergroot de kansen op de arbeidsmarkt. We zien dat spijbelen en te laat komen vaak een voorteken zijn van voortijdig schoolverlaten. Daarom is het zo belangrijk dat verzuim vroegtijdig aangepakt wordt.

Dit jaarverslag geeft inzicht in de resultaten en de ontwikkelingen op het gebied van de leerplicht en het voorkomen en bestrijden van voortijdig schooluitval in het afgelopen schooljaar. Een schooljaar dat begon als ieder ander schooljaar, maar als gevolg van de wereldwijde uitbraak van Covid-19 een totaal andere wending kreeg. Als gevolg van de Covid-19 maatregelen die zijn genomen waren de scholen ineens langere tijd gesloten, was er afstandsonderwijs en was de ondersteuningsbehoefte in sommige gezinnen anders.

De scholen hebben snel de omschakeling gemaakt naar het afstandsonderwijs en online lesgeven. Dit betekende ook dat de gespreksvoerders Onderwijs hun werk op een andere manier moesten organiseren. Geen handhaving op verzuim, maar wel nog meer de aandacht voor de zorgleerlingen en kwetsbare leerlingen. In deze periode was er regelmatig contact met het onderwijs. Afstandsonderwijs heeft binnen het voortgezet onderwijs en het Middelbaar Onderwijs regelmatig voor afwezigheid gezorgd. Op basis van een melding Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) werd dan door de gespreksvoerders Onderwijs contact gezocht met ouders en leerlingen om na te vragen wat de situatie was. In situaties waarin leerling niet reageerden op telefoon of brief kon dan ook een deurbezoek worden afgelegd.

Nadat de scholen weer open gingen bleek dat er een aantal leerlingen alsnog thuisbleef. Ouders hielden kinderen thuis in verband met angst voor Covid-19. Landelijk was dit ook te zien en is er vanuit het Ministerie ook gecommuniceerd om hier de jeugdarts bij te betrekken. Op het moment dat dit niet tot het gewenste resultaat komt, dan kan de gespreksvoerder in samenwerking met ketenpartners in overleg om te komen tot een andere oplossing.

Ondanks het meest bijzondere schooljaar ooit laat het ook zien dat er wederom een aantal stappen zijn gezet, maar dat er ook nog uitdagingen zijn.

¹ Sinds 1 juni 2019 voert de gemeente Barneveld ook de Leerplichtwet uit voor de gemeente Scherpenzeel. Voor deze extra taak is de formatie tijdelijk met 0,2 fte uitgebreid. De verantwoording voor de gemeente Scherpenzeel maakt geen onderdeel uit van dit jaarverslag.

2. Leerplicht en kwalificatieplicht

2.1 Leerplicht

De Nederlandse overheid heeft in de Leerplichtwet 1969 vastgelegd dat ieder kind naar school moet. De gemeente heeft de wettelijke taak om te controleren of kinderen ook echt naar school komen. Ouders en verzorgers zijn verplicht om hun kinderen in te schrijven op een school en om toe te zien op regelmatig schoolbezoek. Scholen zijn verplicht om de aan- en afwezigheid van leerlingen te registreren en verzuim te melden aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Leerlingen zijn volledig leerplichtig vanaf de eerste schooldag van de maand na hun 5^e verjaardag. De leerplicht duurt tot het eind van het schooljaar waarin de leerling 16 jaar wordt of tot het einde van het 12^e volledig gevolgde schooljaar. De kwalificatieplicht volgt op de leerplicht en geldt voor jongeren tot 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald: een mbo-niveau 2-, havo- of vwo-diploma. Zij zijn tot hun 18^e verjaardag kwalificatieplichtig. Dat betekent dat deze jongeren een onderwijsprogramma moeten volgen dat is gericht op het behalen van een startkwalificatie.

In Barneveld wordt de handhaving van de Leerplichtwet 1969 voor het primair onderwijs (PO) en voortgezet onderwijs (VO) en Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) uitgevoerd door de gespreksvoerders Onderwijs van het team Jeugd, WMO en Onderwijs. Hier werken 4 gespreksvoerders Onderwijs (3fte). De gespreksvoerders Onderwijs, bevoegd als leerplichtambtenaren houden toezicht op de naleving van de Leerplichtwet door scholen, instellingen, ouders, verzorgers en kinderen of jongeren.

Naast het toezicht op de naleving van de leerplicht, hebben de gespreksvoerders Onderwijs een heel belangrijke preventieve taak in de bestrijding van verzuim en schooluitval. Zij gaan met kinderen en ouders in gesprek om de oorzaken te achterhalen van verzuim en zorgen ervoor dat kinderen deelnemen aan een passend onderwijsprogramma. Indien nodig met aanvullende ondersteuning, bijvoorbeeld via (jeugd)hulpverlening. De gespreksvoerders Onderwijs werken in de eerste plaats nauw samen met de gespreksvoerders Jeugd. Daarnaast werken zij samen met diverse ketenpartners en zoeken zij samen met kinderen, jongeren en hun ouders naar de beste oplossing om verzuim tegen te gaan en weer naar school te gaan. Uitgangspunt is: voorkomen is beter dan genezen.

De belangrijkste taken van de gespreksvoerders Onderwijs zijn:

- Gespreksvoering met ouders en kinderen om verzuim te voorkomen en mede zorgdragen voor passend onderwijsprogramma;
- Toezicht van de Leerplichtwet op het gebied van absoluut verzuim (het ontbreken van een schoolinschrijving);
- Toezicht van de Leerplichtwet op het gebied van relatief verzuim (spijbelgedrag);
- Deelname of bijdrage aan Zorg Advies Teams (ZAT), Forza, M@ZI, andere overlegvormen;
- Vrijstelling van leerplicht verlenen;
- Opstellen van een proces-verbaal tegen de ouders of de jongeren wanneer de Leerplichtwet overtreden wordt.

2.2 Kwalificatieplicht

Direct na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Deze eindigt wanneer de jongere een startkwalificatie heeft behaald of 18 jaar is geworden. Een startkwalificatie is een diploma op havo, vwo of minimaal een mbo 2 niveau. Doel van de kwalificatieplicht is om schooluitval tegen te gaan en de kansen te vergroten van jongeren die starten op de arbeidsmarkt. Tijdens de kwalificatieplicht mogen jongeren niet voltijd werken. Volgt een leerling een beroepsbegeleidende leerweg (bbl) in het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO), dan mag hij of zij leren en werken combineren. Op de kwalificatieplicht gelden enkele uitzonderingen. Zo zijn leerlingen die het praktijkonderwijs met een getuigschrift of diploma hebben afgerond, vrijgesteld van de kwalificatieplicht. Ook leerlingen uit het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) met uitstroomprofiel arbeidsmarkt of dagbesteding zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht.

2.3 Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC)

Vanaf 18 jaar hebben jongeren geen plicht meer om een startkwalificatie te halen. Maar jongeren die voortijdig en zonder een diploma de school verlaten, worden gevolgd door het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC). Kerntaak van het RMC is om deze jongeren in beeld te brengen en ze op vrijwillige basis te begeleiden naar een opleiding, een leerwerkplek, werk of dagbesteding. Het kabinet wil de leeftijd voor de kwalificatieplicht verlengen tot 21 jaar, zoals vermeld in het regeerakkoord “vertrouwen in de toekomst”. Momenteel is er een wetsvoorstel in ontwikkeling, waarin het voor gemeenten mogelijk wordt om de verlengde kwalificatieplicht in te zetten.

3. Verschillende vormen van verzuim

3.1 Vormen van verzuim

Als een kind in de leerplichtige leeftijd of een jongere in de kwalificatieplichtige leeftijd niet ingeschreven staat op een school of zonder geldige reden lessen verzuimt, dan is er sprake van ongeoorloofd verzuim. Er zijn twee soorten ongeoorloofd verzuim: absoluut verzuim en relatief verzuim.

Absoluut verzuim

Van absoluut verzuim is sprake als een leer- of kwalificatieplichtig kind niet is ingeschreven op een school of onderwijsinstelling, zonder dat daarvoor vrijstelling is verleend. Een leerplichtige zonder schoolinschrijving (en ouders) overtreden daarmee de leerplichtwet. De gespreksvoerders Onderwijs krijgen deze kinderen in beeld door de tweemaandelijks controle op vermoedelijk absoluut verzuim. Hierbij wordt gecontroleerd of alle leerplichtige kinderen daadwerkelijk bij een school staan ingeschreven. Als de inschrijving van een kind ontbreekt, ontvangen de ouders een brief met uitleg over de Leerplichtwet en het verzoek om het kind in te schrijven bij een school. Ook worden de ouders geïnformeerd over de consequenties van het niet naleven van de Leerplichtwet.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het aantal absoluut verzuim in 2019/2020 met zes kinderen gelijk is gebleven ten opzichte van 2018/2019.

Tabel 1: Aantal kinderen met absoluut verzuim

Absoluut verzuim	(Speciaal) Basisonderwijs	(Speciaal) Voortgezet onderwijs	Middelbaar beroepsonderwijs	Totaal 2017-2018	Totaal 2018-2019	Totaal 2019-2020
Totaal	0	5	1	20	6	6
Waarvan weer ingeschreven	0	0	0	15	1	0

Relatief verzuim

Als een leer- of kwalificatieplichtig kind, die op school ingeschreven staat zonder geldige reden van school wegblijft (spijbelen) dan overtreedt dit kind de leerplichtwet. Dit noemen wij ongeoorloofd relatief verzuim.

Ongeoorloofd relatief verzuim bestaat uit luxe verzuim en overig verzuim. Bij luxeverzuim nemen ouders hun kind (zonder toestemming van de school) buiten de schoolvakanties mee op vakantie. Het overige verzuim is een vorm van relatief verzuim, waarbij meermalen sprake is van ongeoorloofde afwezigheid zich uitend in spijbelgedrag zonder dat er sprake is van luxeverzuim. Deze vorm van verzuim is vaak een signaal van achterliggende problemen waar een leerling mee kampt. Het kan gaan om regelmatige afwezigheid vanwege een verkeerde schoolkeuze, een verstoorde gezinsrelatie, een verkeerde vriendenkring of gepest worden.

De school is in eerste instantie verantwoordelijk voor kinderen die minder dan 16 uur in vier aaneengesloten weken verzuimen. Scholen zijn wettelijk verplicht verzuim bij DUO te melden, als het gaat om meer dan 16 uur verzuim in een aaneengesloten periode van vier weken. Bij herhaald verzuim moet de school steeds melden als dit 16 uur of meer betreft. Dit leidt soms tot meerdere verzuimmeldingen voor één leerling.

Om schooluitval te voorkomen, is de samenwerking tussen scholen en de gespreksvoerders Onderwijs essentieel. Op het moment dat zij tijdig betrokken worden door de scholen als zijnde het afgeven van signalen en het melden van verzuim kan escalatie van verzuim worden voorkomen en beperkt.

In de volgende tabel is een overzicht gegeven van het aantal verzuimmeldingen gerelateerd aan het aantal leerlingen naar onderwijssoort over het schooljaar 2019/2020. Tussen haakjes staat het cijfer van 2018/2019.

Tabel 2: Aantal unieke leerlingen ongeoorloofd relatief verzuim

Ongeoorloofd Relatief verzuim	(Speciaal) Basisonderwijs	(Speciaal) Voortgezet onderwijs	Middelbaar beroepsonderwijs	Totaal 2018/2019	Totaal 2019/2020
Overige vormen	3	25	63	138	91
Luxeverzuim	16	15	0	34	31
Totaal aantal meldingen relatief verzuim	19	40	63	172	122
Herhaalde meldingen	0	3	19	53	22

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er meldingen (ongeoorloofd relatief verzuim) zijn binnen gekomen over 122 unieke leerlingen meldingen. Dit is minder dan vorig jaar (172 unieke leerlingen). Het aantal unieke leerlingen met luxeverzuim is daarentegen ook licht afgenomen (van 34 naar 31 leerlingen). Deze daling is grotendeels te verklaren als gevolg van de Covid-19 maatregelen, waardoor er sinds half maart niet handhavend opgetreden mocht worden tegen verzuim.

Onderstaande casus geeft een voorbeeld van deze periode, waarin handhaving tegen verzuim niet mogelijk was, maar er wel leerlingen thuisbleven. Zij bleven veelal thuis vanwege de angst voor Covid-19, maar waarin overleg en samenwerking veelal toch een oplossing heeft geboden.

Een middelbare school belt de gespreksvoerder Onderwijs dat er twee zusjes thuisblijven, omdat vader een kwetsbare gezondheid heeft. School heeft dit eerst getolereerd maar het duurt te lang. Aangezien de gespreksvoerder Onderwijs niet op huisbezoek mag, wordt er gebeld met moeder. Zij geeft inderdaad aan dat haar man twee chronische aandoeningen heeft en ze bang zijn voor besmetting via school.

Haar jongere kind gaat wel naar school en een ouder kind gaat wel naar zijn werk en zit daar elke dag in de bouwkeet. De grootte van de middelbare school speelt mee volgens moeder in de keuze om haar middelste twee dochters thuis te houden. Moeder geeft ook aan dat haar man de dag erna een telefonische afspraak heeft met de specialist. De gespreksvoerder Onderwijs raadt moeder aan om de specialist te vragen naar de risico's en/of mogelijkheden om haar dochters wel naar school te laten gaan. Mogelijk kunnen ze door de arts gerustgesteld worden. De arts kan inderdaad de zorgen van het gezin wegnemen en de twee meisjes gaan weer naar school.

3.2 Thuiszitters in beeld

Een thuiszitter is een leerplichtige leerling die langer dan een maand niet deelneemt aan welke vorm van onderwijs dan ook, zonder dat diegene ontheffing heeft van Leerplicht. In sommige gevallen blijkt dat een kind tijdelijk niet in staat is om onderwijs te volgen. In overleg met alle betrokken partners wordt dan gezocht naar een maatwerkoplossing. Het doel is uiteindelijk om dit kind bij de gespreksvoerders Onderwijs in beeld te krijgen en te houden, zodat het kind (op termijn) begeleid kan worden naar passend onderwijs of een andere passende oplossing. Er zijn bijvoorbeeld situaties dat behandeling, dagbesteding of werk passender is voor een kind dan het volgen van onderwijs. Van thuiszitten, zonder dat er gewerkt wordt aan een oplossing, is dan ook geen sprake. Om tot een passende oplossing te komen is veel inzet nodig en vaak een zaak van lange adem.

Floris² is 13 jaar en zit in de 2^e klas van de havo. Het is een leuke en aardige jongen. Hij luistert goed, heeft contact in het gesprek en kan ook goed formuleren. Hij is slim en heeft veel interesses, maar hij gaat niet naar school. Na de goede start in de brugklas is hij nu begonnen aan het 2^e jaar. Hij vindt de school leuk, de leerkrachten zijn okay en ook de klas is prima. Op een dag krijgt hij, vlak voor een toets een paniekaanval. Hij hyperventileert en gaat naar huis. Daarna komt hij weer terug, maar vanaf dat moment gaat het wel moeizaam. En na een korte periode gaat het niet meer. Floris zit thuis.

De gespreksvoerder Onderwijs gaat met een collega gespreksvoerder Jeugd op huisbezoek. Hij heeft warme en betrokken ouders, die ook niet weten waar dit vandaan komt en wat ze moeten doen. Floris is goed aangehaakt in het gesprek en hij begrijpt het allemaal. Hij wil ook dat het anders gaat, echt... maar....

Via de school is een persoonlijk mentor ingezet. Deze gaat ook op huisbezoek en probeert met Floris en zijn ouders een goed contact op te bouwen. Ouders en Floris zijn vol lof over de deze persoon. Alleen, het leidt er niet toe dat hij naar school gaat. Via de gespreksvoerder Jeugd is een verwijzing naar een praktijk voor psychologie geregeld.

Op school is overleg met de betrokken zorgactoren. Daar wordt besloten dat hij voorlopig geen huiswerk en toetsen hoeft te maken. Als die druk er af gaat helpt hem dat misschien. Ook is er periodiek contact met de persoonlijk mentor, die hem helpt en steunt. Maar dit maatwerk leidt niet tot het naar schoolgaan van Floris. Inmiddels is het traject bij de psycholoog begonnen. Deze komt uiteindelijk niet tot een duidelijke diagnose. Duidelijk is wel dat het naar school gaan niet lukt.

Er wordt nieuw maatwerk afgesproken: Floris gaat alleen nog huiswerk maken, met ondersteuning en coaching vanuit school. Hij hoeft voorlopig niet naar school.

Er zijn regelmatig gesprekken op school met Floris en moeder. Maar ook daar haakt Floris af. En het schoolwerk lukt hem helemaal niet meer. Covid-19 helpt hem ook niet om gemotiveerd te blijven.

In de zomervakantie 2020 zegt Floris dat hij bij de start van het schooljaar weer wil beginnen. De gespreksvoerder Onderwijs gaat weer op huisbezoek met de collega jeugd. Zij spreken af dat er in de eerste week van september een overleg komt op school om de afspraken te maken. Ouders zijn er, maar Floris komt de auto niet uit. Na overleg wordt Floris aangemeld voor een combitraject van begeleiding en onderwijs. Hij start daar in november. De gespreksvoerder Onderwijs blijft dit volgen.

² Floris is een gefingeerde naam

4. Preventie, vroeg signalering en aanpak schoolverzuim

Het voeren van preventieve gesprekken is een belangrijk onderdeel van de werkwijze van de gespreksvoerder Onderwijs. Deze gesprekken vinden binnen diverse vormen plaats en ook met diverse ketenpartners.

4.1 Samenwerking gespreksvoerder Jeugd

De gespreksvoerders Onderwijs trekken in casuïstiek regelmatig gezamenlijk op met de gespreksvoerders Jeugd. In gesprek over licht verzuim gaat het vaak ook om het gedrag van de jongeren dat leidt tot het verzuim en wat daar de achtergrond bij is. De vraag wordt dan gesteld of de jongere op eigen kracht in staat is om het gedrag te veranderen, of dat hier ondersteuning bij nodig is. Dat leidt soms tot een gesprek waarbij ook andere zaken aan bod komen, waarbij jeugdhulp mogelijk een toegevoegde waarde is. Soms blijkt dat een jongere al een vorm van jeugdhulp krijgt. De gespreksvoerder Onderwijs bespreekt dan met de jongere of het zinvol is om met de gespreksvoerder Jeugd af te stemmen, zodat er kan worden samengewerkt als dat nodig is. De gespreksvoerders Jeugd en Onderwijs trekken in casuïstiek dan ook regelmatig gezamenlijk op.

Andersom worden de gespreksvoerders Jeugd in bepaalde situaties ook geconfronteerd met schoolverzuim. In overleg met de ouders en de jongere wordt dan contact gelegd met de gespreksvoerders Onderwijs om mee te denken in de casus. Zij gaan dan samen op huisbezoek en naar school toe. In overleg en onderlinge samenhang worden afspraken gemaakt over de te nemen stappen en wordt de regie in de casus belegd.

Door vroegtijdige samenwerking tussen de gespreksvoerders en de scholen, wordt de 'grens' tussen ondersteuning vanuit de Jeugdwet en de inzet vanuit Passend Onderwijs dichterbij elkaar gebracht. Dit versterkt de preventieve aanpak en vroeg signalering.

4.2 Multidisciplinaire overleggen

Alle scholen kennen een multidisciplinair overleg. Als er zorgen zijn over een leerling, dan wordt dit besproken in dit overleg. Bij scholen in het primair onderwijs is dit een Multidisciplinair Overleg (MDO) of Ondersteuningsteam (OT). Scholen in het voortgezet onderwijs hebben een ZorgAdviesTeam (ZAT). De gespreksvoerders Onderwijs nemen ook deel aan deze overleggen. De jeugdarts of de jeugdverpleegkundige (verbonden aan de VGGM) en het schoolmaatschappelijk werk maken altijd deel uit van het ZAT. Afhankelijk van de problematiek die speelt, sluiten ook andere partners aan, zoals de politie en het Centrum voor Jeugd en Gezin.

Onderstaande tabel (3&4) geeft een overzicht van de scholen en het aantal multidisciplinaire overleggen waar de gespreksvoerders Onderwijs het schooljaar 2019/2020 aan hebben deelgenomen. Per overleg worden meerdere leerlingen besproken. Als gevolg van de Covid-19 maatregelen is er een periode geen regulier overleg geweest. In deze periode was er vooral digitaal overleg over met name de meest kwetsbare en/of zorgleerlingen.

Tabel 3: Multidisciplinair overleg: Voortgezet Onderwijs

Type onderwijs	School	Aantal
VO	De Meerwaarde	4
VO	Johannes Fontanus College	5
VO	Van Lodenstein College	6
Pro	De Meerwaarde	5
VSO	J.H. Donnerschool	5

Tabel 4: Multidisciplinair overleg: Basisonderwijs

Type onderwijs	School	Aantal
BO	Rehobothschool (Kootwijkerbroek)	5
BO (SO)	J.H. Donnerschool	5

Naast deze multidisciplinaire overleggen hebben de gespreksvoerders ook individueel overleg met professionals en jeugdhulpaanbieders als het om specifieke casussen gaat. Door een casus vanuit verschillende disciplines te bekijken, kan vroegtijdig hulp worden ingezet en een ondersteuningsplan worden ontwikkeld. De rol van de gespreksvoerder Onderwijs is om het verzuim te beoordelen en om - afhankelijk van de problematiek die speelt toe te leiden naar gemeentelijke collega's jeugdhulp, Wmo of participatie. Deze collega's bieden toegang tot diverse vormen van maatwerkvoorzieningen zoals: inkomensondersteuning, jeugdhulp en voorzieningen in het kader van de Wmo (jeugdhulp 18+).

Vanaf het schooljaar 2020-2021 vindt er een aantal keer per jaar structureel overleg plaats tussen de gespreksvoerders Onderwijs en het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs. Doel hiervan is om met name de thuiszitters te bespreken, maar ook lopende zaken te bespreken waarbij beiden betrokken zijn en met oplossingen te komen.

Marcus³ is 14 jaar en gaat naar het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). Hij woont samen met zijn moeder en broer. Op school gaat het steeds slechter, hij verzuimt veel. Bij een huisbezoek door de gespreksvoerder Onderwijs blijkt dat zijn moeder niet tegen hem opgewassen is. Marcus is aardig zelfbepalend en komt 's morgens moeilijk zijn bed uit, omdat hij 's avonds laat nog op stap is met oudere vrienden. Onduidelijk is wat hij precies doet en met wie. Niemand lijkt vat op hem te hebben.

Bij een volgend gesprek sluit een gespreksvoerder Jeugd aan en samen kan er hulpverlening in het gezin ingezet worden. Moeder vindt dit prettig. Marcus ontwijkt echter alle contact met de begeleiders en blijft verzuimen. De hulpverlening probeert hem ook te treffen op school maar ook daar laat hij hetzelfde gedrag zien. Aangezien het belangrijk is dat hij zelf de consequenties van zijn gedrag ervaart, krijgt hij een proces-verbaal en moet hij voor de rechter verschijnen. Tot nu toe heeft hij die consequenties niet gevoeld en blijft zijn gedrag voortzetten.

De rechter oordeelt onder andere dat hij twee jaar een jeugdreclasseerder krijgt toegewezen die toezicht houdt op zijn schoolgang en omgang met de hulpverlening. Dit gaat een tijdje iets beter, maar uiteindelijk begint Marcus ook softdrugs te gebruiken en wordt steeds agressiever in de thuissituatie. Samen met de gespreksvoerder Jeugd en de jeugdreclasseerder wordt er besloten om een aanmelding bij de jeugdbeschermingstafel te doen. Het gaat niet langer thuis en de veiligheid van de andere huisgenoten is niet langer gewaarborgd. Dit is ook het oordeel van de tafel. De al betrokken jeugdreclasseerder regelt een uithuisplaatsing. Dit gaat heel snel omdat hij de casus al kent en weet welke plek er nodig is. Marcus gaat voor vier maanden het huis uit. Na deze vier maanden is zijn gedrag verbeterd. Hij kan weer thuis wonen en gaat weer terug naar zijn oude school.

³Marcus is een gefingeerde naam

4.3 Spreekuren leerplicht

Op een aantal scholen houdt de gespreksvoerder Onderwijs periodiek een spreekuur leerplicht voor leerkrachten, ouders en leerlingen. Regelmatig worden hier teamleiders en mentoren van individuele leerlingen bij betrokken. Ook spreken de gespreksvoerders Onderwijs tijdens het spreekuur met maatschappelijke partners die hulp of begeleiding bieden aan bepaalde leerlingen. In overleg met de school worden leerlingen opgeroepen voor het spreekuur, omdat zij regelmatig:

- verzuimen van school (spijbelen);
- te laat komen;
- uit de klas worden gestuurd;
- boeken en/of huiswerk vergeten.

In het gesprek dat volgt, probeert de gespreksvoerder Onderwijs erachter te komen waarom de leerling dit gedrag laat zien. De gespreksvoerder Onderwijs maakt afspraken met de leerling om dat gedrag te veranderen. Deze gesprekken zijn onderdeel van de preventieve aanpak van de gespreksvoerders Onderwijs, aangezien het veelal gaat om licht schoolverzuim. Een handhavingstraject kan ingezet worden, wanneer het gedrag van de leerling niet verandert.

Anne⁴ is 14 jaar en zit op het VMBO. Ze heeft eerder langdurig thuisgezeten. Ze heeft tijdens de coronacrisis weinig tot geen online lessen gevolgd. School lukt het niet om in contact te komen met het gezin. De gespreksvoerder Onderwijs wordt ingeschakeld en samen met de betrokken hulpverlening en school volgt er een gesprek. Ouders zijn hierbij, op eigen verzoek, niet aanwezig vanwege te veel andere verplichtingen. Er worden duidelijke afspraken gemaakt en het meisje mag tijdens de coronacrisis wel naar school komen. Ook wordt door school geïnvesteerd in een vast gezicht (aanspreekpunt) voor het meisje. Op deze manier heeft zij meer ritme en ervaart zij meer veiligheid. Alle partijen volgen gedurende een aantal maanden de vorderingen. De schoolgang komt weer op gang.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van scholen en het aantal spreekuren die er zijn geweest. Als gevolg van de Covid-19 maatregelen zijn er minder spreekuren op de scholen geweest, vandaar het verschil in aantal spreekuren ten opzichte van schooljaar 2018/2019.

Tabel 5: Spreekuren voortgezet onderwijs

Type onderwijs	School	2018/2019	2019/2020
VO	De Meerwaarde	20	9
VO	Johannes Fontanus College	32	22
VO	Van Lodenstein College Barneveld	10	3
VO	Van Lodenstein College Hoevelaken	4	6
Praktijk	De Meerwaarde	7	3

4.4 M@ZL

In de gemeente Barneveld werken scholen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs sinds het schooljaar 2016-2017 met de methode M@ZL (Medische Advisering Ziek Gemelde Leerling). M@ZL is een integrale aanpak door jeugdartsen van de VGGM om leerlingen met ziekteverzuim vroegtijdig te signaleren en te begeleiden. Uit onderzoek blijkt dat M@ZL zorgt voor een lager ziekteverzuim bij leerlingen en schooluitval kan helpen voorkomen dankzij de integrale samenwerking tussen school, jeugdgezondheidszorg en de gemeente. Achter ziekteverzuim kan namelijk een veelheid aan problemen schuilgaan. M@ZL richt zich op het inventariseren van de oorzaken van het ziekteverzuim

⁴ Anne is een gefingeerde naam

en op het aandragen van oplossingen. De leerling en de ouders worden begeleid om de problemen aan te pakken en de leerling weer terug te leiden naar school.

Hoe werkt het?

De school houdt een registratie bij van het ziekteverzuim. Bij zorgwekkend verzuim (denk bijvoorbeeld aan een bepaald aantal uren ziekteverzuim of een opvallend verzuimpatroon zoals een vaste dag in de week) nodigt de school de ouders en de leerling uit voor een gesprek. Afhankelijk van wat er speelt, volgt daarna een verwijzing naar de jeugdarts. De jeugdarts kan de juiste hulp inschakelen en samen met de ouders, de leerling en de school een plan van aanpak opstellen om de leerling (naar vermogen) weer naar school te laten gaan. Ook de gespreksvoerder onderwijs kan daarbij betrokken zijn. Om de methode M@ZL te laten slagen, is het belangrijk dat er een goede samenwerking is tussen de school en alle betrokkenen, zoals de jeugdarts, gespreksvoerder Onderwijs en eventuele andere derden. In het schooljaar 2019/2020 is er een intensievere samenwerking ontstaan met de jeugdarts. Dit wordt het komende jaar verder uitgebouwd.

4.5 De doorstroommonitor

Bij de overstap van het Voortgezet Onderwijs naar het Middelbaar Beroepsonderwijs is het risico op schooluitval hoog. Leerlingen die deze overstap maken, worden door het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC), de gemeente Barneveld én door het onderwijs actief gevolgd met behulp van een digitaal doorstroomdossier. Doel van deze doorstroommonitor is om jongeren die klaar zijn met het voortgezet onderwijs maar nog geen startkwalificatie hebben behaald, in beeld te houden én te stimuleren zich in te schrijven voor een vervolgonderwijs. De monitor is ook een middel om de ketensamenwerking tussen alle betrokken partijen (onderwijs en gemeente/leerplicht) te stroomlijnen.

Binnen de gemeente Barneveld volgt één gespreksvoerder Onderwijs de doorstroommonitor. De gespreksvoerder neemt contact op met de jongeren die geen vervolgonderwijs hebben gekozen. De gespreksvoerder werkt daarbij samen met de projectleider van het RMC, de schooldecanen en de jongeren zelf.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal jongeren dat de afgelopen schooljaren een startkwalificatie heeft behaald.

Tabel 6: Behaalde startkwalificaties naar type onderwijs

Soort Onderwijs	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Havo	202	227	198	221	213	163	181
Vwo Atheneum	62	109	103	89	90	63	88
Vwo/ Gymnasium	7	16	10	19	24	7	17
MBO	423	545	598	533	428	438	423
Totaal	694	897	909	862	755	671	709

6. Vervangende leerplicht en vrijstelling van de leerplicht

Leerlingen vanaf 14 jaar die niet in staat zijn om regulier dagonderwijs te volgen kunnen in aanmerking komen voor vervangende leerplicht als zijnde een apart leertraject. Deze leerlingen kunnen een aangepast onderwijsprogramma volgen en na een jaar weer instromen in het reguliere onderwijs. De vervangende leerplicht houdt in dat de leerling (naast het regulier onderwijs) een deel praktijkonderwijs volgt. Praktijkonderwijs bestaat uit lichte arbeid in combinatie met een onderwijsprogramma. Ouders dienen samen met de school een aanvraag voor vervangende leerplicht in bij de gemeente. Bij deze aanvraag wordt een begeleidingsprogramma met onderwijsdoelen en praktijkdoelen meegeleverd. De gespreksvoerders Onderwijs beoordelen de aanvraag en stellen zo nodig een onderzoek in.

Tabel 7 geeft een overzicht van het aantal keer dat vervangende leerplicht is toegekend in het schooljaar 2019/2020

Tabel 7: Vervangende leerplicht in het schooljaar 2019/2020

Vervangende leerplicht	(Speciaal) Voortgezet onderwijs	Middelbaar beroepsonderwijs	Totaal
Artikel 3a (vervangende leerplicht)	0	0	0
Artikel 3b (vervangende leerplicht laatste schooljaar)	3	0	3
Totaal	3	0	3

Stan⁵ is 15 jaar. Hij volgt een leerroute in het Voortgezet onderwijs. De ouders van Stan vragen bij school of hij volledige vrijstelling van de leerplicht kan krijgen.

School neemt contact op met gespreksvoerder Onderwijs om de vraag van ouders te bespreken. De gespreksvoerder Onderwijs stelt voor om met elkaar in gesprek te gaan. De afspraak vindt plaats thuis (voor corona) bij de ouders. Tijdens dit gesprek blijkt het volgende:

Stan vertelt dat hij moeite heeft om zich te motiveren voor school, maakt zijn huiswerk niet, wordt de les uitgestuurd, spijbelt en komt vaak te laat. Er is veel negativiteit rondom school en Stan; een Halt straf vanwege te laat komen is eerder al overwogen. Eerdergenoemd gedrag laat Stan al vanaf het eerste leerjaar zien. Een plaatsing in een kleinere (zorg) groep en extra individuele begeleiding heeft niet tot verbetering geleid. Hij zegt wel te willen werken (praktisch bezig zijn) en hij heeft nu veel te veel theorie. Stan wil niet naar school en dit geeft in de ochtend vaak strijd met zijn ouders. Ouders staan achter de keuze van hun zoon om te gaan werken.

Wat Stan wel interessant vindt is (auto)techniek; dit krijgt hij ook op school. De praktijkvakken op school doet hij goed mee, is op tijd en haalt goede cijfers. Vanuit school en de gespreksvoerder Onderwijs wordt de mogelijkheid aangegeven om bij het Middelbaar Beroeps Onderwijs (MBO) een opleiding via een Beroepsbegeleidende Leerweg (BBL) te gaan volgen (4 dagen werken en 1 dag school; waarvan ook een deel praktijk). Hier is Stan in geïnteresseerd en ouders zien toch de mogelijkheden van een diploma. De afspraak is dat hij samen met school onderzoekt welke mogelijkheden er zijn voor BBL in de richting van techniek. Er zijn meerdere mogelijkheden. Stan kan per direct instromen bij het MBO Amersfoort en starten met de opleiding autotechniek. Via het MBO Amersfoort maakt hij een aantal testen en kan hij instromen op niveau 2. Voorwaarde om te starten met deze BBL-opleiding is wel dat hij een werk- of stageplek moet hebben. Binnen een week heeft hij werk gevonden bij een autobedrijf.

⁵ Stan is een gefingeerde naam

Om de reden dat Stan nog geen 16 jaar is en hij nog volledig leerplichtig is kan hij niet worden toegelaten tot het MBO voor het volgen van een BBL-opleiding. In de afgelopen periode is voor zowel Stan, ouders, school en gespreksvoerder Onderwijs gebleken dat voor Stan het volledig volgen van dagonderwijs niet het meest passend is en ook niet recht doet aan de ontwikkeling van hem.

Dit maakt dat de gespreksvoerder Onderwijs een vervangende leerplicht toekent voor de resterende periode van het schooljaar 2019-2020 (laatste schooljaar). Aan het einde van het schooljaar blijkt dat Stan het op de werkplek goed doet, aanwezig is op de schooldag en doorstroomt naar leerjaar 2 van zijn MBO 2 opleiding.

In de Leerplichtwet is de mogelijkheid opgenomen om een beroep te doen op vrijstelling van de Leerplichtwet. Bij een vrijstelling van inschrijvingsplicht op basis van artikel 5 lid a is de fysieke en/of mentale conditie van de leerling zodanig dat het volgen van onderwijs (tijdelijk) niet mogelijk is. De samenwerkingsverbanden zijn met de invoering van passend onderwijs verantwoordelijk geworden voor thuiszitters, waar deze doelgroep ook onder valt.

We hanteren hierbij, in overeenstemming met het rapport 'Met andere ogen' ⁶ het vier-ogen principe (overleg tussen leerplicht, jeugdarts, het samenwerkingsverband en/of andere betrokken professionals). Bij een aanvraag zal het samenwerkingsverband onderzoeken of er binnen de gemeente (of eventueel buiten de gemeente), een passend onderwijsplek te vinden is. De jeugdarts beoordeelt of de aanvraag voor genoemde vrijstelling gegrond is. Naar aanleiding van het advies van de jeugdarts en het samenwerkingsverband geeft de gespreksvoerder Onderwijs wel of geen vrijstelling af. Het uitgangspunt is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat vrijstellingen in principe niet worden afgegeven, enkel in zwaarwegende gevallen.

De meeste vrijstellingen van inschrijvingsplicht in de gemeente Barneveld zijn vrijstellingen op basis van artikel 5 lid b van de Leerplichtwet: richtingsbedenkingen. Ouders kunnen op grond van bedenkingen tegen de richtingen van het onderwijs dat in de buurt wordt gegeven, wettelijk vrijstelling van inschrijvingsplicht voor hun kind krijgen. Onder richting wordt verstaan: een godsdienst of levensovertuiging. Dit artikel in de wet is een historisch gegroeid recht van ouders. Bedenkingen om andere redenen worden niet erkend als grond voor vrijstelling. Bedenkingen die alleen bestaan uit de wens om het kind thuisonderwijs te geven, worden niet gezien als richtingsbedenkingen. In het schooljaar 2019/2020 zijn er 27 vrijstellingen afgegeven op basis van artikel 5 lid b.

⁶ Met andere ogen; kwartiermaker René Peters in samenwerking met Maaïke Zunderdorp, Marieke Lamers en Eline Rats; Van Zunderdorp Beleidsadvies & Management, 23 november 2018;

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal verleende vrijstellingen van inschrijvingsplicht in het schooljaar 2019/2020 per onderwijssoort. Ter vergelijking is ook het totaal aantal vrijstellingen in het voorgaande schooljaar meegenomen.

Tabel 8: Vrijstelling van inschrijvingsplicht

Soort vrijstelling	(Speciaal) Basisonderwijs	(Speciaal) Voortgezet onderwijs	Middelbaar Beroeps Onderwijs	Totaal 2018/2019	Totaal 2019/2020
Artikel 5 lid a⁷	2	1	0	3	3
Artikel 5 lid b⁸	15	11	1	29	27
Artikel 5 lid c⁹	2	2	0	4	4
Artikel 15¹⁰	Nvt	1	0	7	1
Totaal				43	35

Het aantal vrijstellingen op basis van artikel 5 lid b groeit in Nederland en zo ook in de gemeente Barneveld. Uit diverse rapportages blijkt dat de gemeente Barneveld een relatief hoog aantal vrijstellingen heeft op basis van artikel 5 lid b. Het is onduidelijk waarom dit zo is. Het levensbeschouwelijke karakter van de gemeente kan een reden zijn, dat ondanks de diversiteit aan scholen deze toch onvoldoende passend is. Het is ook mogelijk dat de uitgestrektheid van de gemeente zorgt voor een beperkt aantal passende scholen op redelijke afstand. Deze ontwikkeling geeft echter reden tot zorg.

Als de gemeente Barneveld het recht van een kind op ontwikkeling wil bewaken, dan moet dat bij een vrijstelling op basis van artikel 5 lid b vanuit andere wetgeving dan de Leerplichtwet. De Leerplichtwet voorziet hier namelijk niet in. Kijkend naar beleid van andere gemeenten, is het Europees Verdrag voor de Rechten van het Kind een belangrijke grondslag voor vormgeving. Inmiddels ligt er een wetsvoorstel, waarin de regering wettelijk wil regelen dat ook voor jongeren waarvan ouders een beroep hebben gedaan op de vrijstelling op grond van richtingbezwaren, onderwijs gegarandeerd wordt. Aan dit onderwijs worden kwaliteitseisen verbonden en de inspectie houdt toezicht op de kwaliteit. Net voor de zomervakantie heeft er een internetconsultatie plaatsgevonden, waarin de gemeente Barneveld haar zienswijze op dit wetsvoorstel heeft gegeven aan de hand van de gestelde vragen. Vooralsnog is niet helder, wanneer dit wetsvoorstel definitief gaat worden. Tot deze wetgeving definitief is, zullen wij daar waar mogelijk het beleid verder aanscherpen en ontwikkelen. Inmiddels is de toetsing in de gemeente Barneveld kritischer geworden en wordt een vrijstelling op basis van artikel 5 lid b altijd besproken in het casuïstiek overleg.

⁷ Vrijstelling onder artikel 5 lid a: wanneer een kind psychisch of lichamelijk ongeschikt is om onderwijs te volgen;

⁸ Vrijstelling onder artikel 5 lid b: wanneer ouders bedenkingen hebben tegen de richting (levensovertuiging, religie) van alle scholen binnen een redelijke afstand van het woonadres.

⁹ Vrijstelling onder artikel 5 lid c: wanneer een kind is ingeschreven op een school in het buitenland en deze regelmatig bezoekt.

¹⁰ Artikel 15 wordt gebruikt om tijdelijke vrijstelling te verlenen aan jongeren vanaf 16 jaar omdat zij wegens psychische problemen of stoornis uitvallen van onderwijs en op een andere manier (bijvoorbeeld een combinatie van therapie en thuisstudie of een interne opleiding binnen een groot bedrijf) een startkwalificatie proberen te halen. Onder startkwalificatie wordt verstaan: een vwo-, havo- of minimaal mbo 2-diploma.

7. Handhaving

De gespreksvoerder Onderwijs kan - als buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) voor de Leerplichtwet - bij signaalverzuim een proces-verbaal opmaken tegen de ouders en/of een leerling van 12 jaar en ouder. De mate van verwijtbaarheid speelt hierbij een rol. De gemeente Barneveld beschikt over drie gespreksvoerders onderwijs die ook BOA zijn. Bij een proces-verbaal vraagt de Officier van Justitie aan de Raad van de Kinderbescherming (RvdK) om een onderzoek te doen en een advies op te stellen. De ouders en/of leerling krijgen, afhankelijk van de ernst van het schoolverzuim, een oproep om te verschijnen bij de Officier van Justitie of bij de rechtbank. Naast een (voorwaardelijke) taakstraf kan er (gedwongen) hulpverlening, een werkstraf, een gedragscursus en/of een persoonlijkheidsonderzoek worden opgelegd.

Wanneer jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar regelmatig te laat op school komen en spijbelen van school, dan legt de gespreksvoerder Onderwijs ze een Halt-straf op en verwijst door naar Halt. Doel hiervan is om lichte vormen van verzuim te stoppen en een strafrechtelijk traject te voorkomen. Er wordt een taakstraf opgelegd in de vorm van een leeropdracht. Hierbij leren jongeren hoe belangrijk het is om hun opleiding succesvol af te ronden en om hun gedrag bij te stellen. Via het signaleringsinstrument dat Halt gebruikt, worden alle leefgebieden van jongeren besproken. Op basis van de signalen die dan naar voren komen kan Halt doorverwijzen naar hulpverlening of een zorgmelding doen.

Onderstaande tabel 9 geeft een overzicht van het aantal processen-verbaal in het schooljaar 2019/2020. Tabel 10 laat een overzicht zien van het aantal afdoeningen. Dit schooljaar is het aantal afdoeningen fors gedaald ten opzichte van de voorgaande jaren. Deze daling is te verklaren als gevolg van de Covid-19 maatregelen, waardoor er sinds half maart niet handhavend opgetreden mocht worden tegen verzuim.

Tabel 9: Processen-verbaal 2019/2020

Handhaving proces-verbaal	Totaal
Totaal	8
Waarvan absoluut verzuim	0
Waarvan relatief luxeverzuim	8
Waarvan relatief zorgverzuim	0

Tabel 10: Aantal afdoeningen

Afdoeningen	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Proces-verbaal	26	18	24	18	25	8
HALT-verwijzingen	8	11	16	8	10	5
Totaal	34	29	40	26	35	13

Een voorbeeld uit de praktijk waarin het handhavingstraject is in ingezet staat in het kader op de volgende bladzijde.

Saskia¹¹ zit in 6 VWO. Ze is aardig en goed betrokken in het gesprek. Zij verzuimt wel eens, komt vaak te laat en heeft ook wel ziekteverzuim. In het spreekuurcontact dat de gespreksvoerder Onderwijs heeft met haar praten ze daar met elkaar over. Het gaat al veel beter, zo geeft zij aan. Inderdaad is zij wel eens ziek thuisgebleven, terwijl er niet zoveel aan de hand was. Maar echt, het gaat al veel beter en het komt allemaal goed. De gespreksvoerder legt Saskia uit hoe de leerplichtwet in elkaar zit en wat er van haar wordt verwacht. Ook wordt er gesproken over sancties, een verwijzing naar Bureau Halt.

De gespreksvoerder Onderwijs informeert de school over het gesprek en de afspraken die er zijn gemaakt. De school vraagt zich af of het haar zal gaan lukken? Uit de reactie blijkt ook dat Saskia zichzelf ziekmeldt bij de school. Informatie die wel handig was geweest om voor het gesprek te hebben. Er komt een vervolgesprek. Saskia erkent dat zij met ziekmeldingen wel 'losjes' omgaat. Maar het totale beeld is al wel beter geworden. Saskia staat er redelijk voor en ze kan het examen nog wel halen, denkt ze. Saskia krijgt een waarschuwing: geen verzuim meer, want anders volgt er een Halt-verwijzing.

Er komt weer een melding vanuit de school: het is misgegaan, want Saskia heeft wederom gespijbeld. Er wordt een afspraak op school voor de Halt-verwijzing gemaakt. De teamleider zal ook aanwezig zijn, om samen met Saskia afspraken te maken over de rest van het schooljaar. Als ze wil slagen, moet er nog wel wat gebeuren.

De ouder is ook bij de afspraak aanwezig. De ouder geeft dat zij geen toestemming voor deze verwijzing geeft. De gespreksvoerder legt uit dat alleen Saskia kan besluiten om niet akkoord te gaan met de Halt-verwijzing. Ze is 17 jaar en daarmee is de toestemming van de ouders niet nodig. Saskia vraagt wat er gebeurt als de Halt-afdoening niet doorgaat. De gespreksvoerder vertelt haar dat haar dan een proces-verbaal wordt aangezegd. Saskia besluit om toestemming te geven. De ouder wil daarna het gesprek niet vervolgen over de afspraken die met Saskia moeten worden gemaakt. Dit deel van het gesprek wordt voortgezet nadat de gespreksvoerder Onderwijs is vertrokken.

Enige tijd later wordt de gespreksvoerder Onderwijs gebeld door een medewerker van Bureau Halt. Zij vertelt dat het traject met Saskia moeizaam verloopt, maar dat ligt niet aan haar. Moeder blokkeert en vertraagt het proces waar mogelijk. Uiteindelijk wordt het traject met Saskia positief afgerond. Helaas heeft zij haar diploma niet gehaald.

¹¹ Saskia is een gefingeerde naam

8. Vooruitblik

Tot slot blikken we vooruit naar het schooljaar 2020/2021. De ambitie van de gemeente Barneveld is dat kinderen gezond en veilig opgroeien, zodat zij zich kunnen ontwikkelen tot zo zelfstandig mogelijke inwoners. Daarnaast hebben de gespreksvoerders Onderwijs een aantal speerpunten waar komend schooljaar ook specifieke aandacht naar toegaat. Hieronder worden deze kort benoemd en toegelicht.

- *Van registratiesysteem naar leerlingvolgsysteem*
Als gevolg van Covid-19 is het nieuwe leerlingvolgsysteem met lichte vertraging per november 2020 definitief in werking getreden. In de aanloop naar de definitieve start van het nieuwe systeem heeft het veel inzet gevraagd van de gespreksvoerders Onderwijs om te zorgen dat alle informatie en processen op de juiste wijze toegankelijk is voor iedereen. Het gaat hier om werkprocessen, maar ook om management/ beleidsinformatie. Het komende jaar optimaliseren we dit proces verder en wordt het verder aangesloten op de bestaande werkprocessen.
- *Uniformeren van werkwijze*
De gespreksvoerders Onderwijs hebben het afgelopen jaar de werkafspraken en werkprocessen als het gaat om verslaglegging of het proces van de casuïstiekbespreking het verder geüniformeerd. Komend schooljaar ligt de focus op het uniformeren van de werkwijze rondom vrijstellingen artikel 5a. Ook wordt de werkwijze rondom een vrijstelling artikel 5b, vooruitlopend op de wetwijziging, verder ontwikkeld en aangescherpt. Aansluiting, zoveel als mogelijk bij de nieuwe wetgeving is daarbij het streven.
- *Ontwikkeling rondom thuiszitters*
Zoals beschreven is een thuiszitter een leerplichtige leerling die langer dan een maand niet deelneemt aan welke vorm van onderwijs dan ook zonder dat diegene ontheffing heeft van Leerplicht. Belangrijk is om deze leerling vroegtijdig in beeld te hebben en in samenwerking te zoeken naar een passende oplossing. Als gevolg van Covid-19 zijn kinderen die tijdelijk niet in staat zijn om onderwijs te volgen ook meer op het netvlies van de scholen gekomen. In combinatie met de nieuwe mogelijkheden van het registratiesysteem is de verwachting dat deze kinderen nog beter in beeld zijn en blijven. Dit bouwen we komend schooljaar verder uit.

